

Tannteknikerfaget både i Norge og globalt er inne i en omstillingsfase. Med økende konkurranse, også fra utlandet, og rask digital utvikling, kan det være krevende å drive spesielt tanntekniske laboratorier. Det krever nytenkning og originale løsninger for å møte framtiden.

Tenner i Fokus har gjennom årene besøkt flere laboratorier som har utviklet egenartede konsepter og spesialiserte produkter. I denne 56. artikkelen har vi intervjuet Din Tanntekniker.

Intervju med Din Tanntekniker

Tekst: Karl-Arne Schneider | Foto: Din Tanntekniker, Stavanger

■ DIN TANNTÉKNIKER

Hvordan begynte din «reise» som tanntekniker Vilhelmina Magnusdottir?

Jeg ble utdannet i 1992 og begynte hos en av professorene som underviste i protetik på tannlegeutdanningen i Reykjavik i Island. Han hadde en klinikk hvor jeg jobbet med proteser de første to årene.

Han var en kunnskapsrik person og spesialist på vanskelige protetiske kasus. Vi hadde pasienter med mange vanskelige og store utfordringer, blant annet brukket kjeve. Vilhelmina forteller at hun fikk tilegnet seg en masse kunnskap i løpet av den tiden hun jobbet der.

I 1995 kjøpte hun et eksisterende tannteknisk laboratorium, hvor hun startet med å lage kroner og broer. Det ble en vanskelig tid for Vilhelmina. Hun fikk ikke til å lage de keramiske arbeidene som hun ville. Det ble ikke pent, og hun var hos tannlegene for å se arbeidene på plass, men de var i hennes øyne ikke bra. Var det porselensproduktet som ikke var tilfredsstillende eller hva var det?

Vilhelmina besøkte «Stockholms messen» hvor hun traff hun Naoki Aiba, en japansk tanntekniker. Han hadde live demonstrasjoner flere ganger i løpet av dagen, hvor han viste hvordan han laget karakteriseringer, krakeleringer osv. og det var mange som var å se på han.

Der lærte jeg mye og ble veldig inspirert sier Vilhelmina, der begynte min keramiske reise på å bli en bedre keramiker. Da hun kom hjem begynte hun å øve seg, og brukte alt det hun hadde sett og lært av tips og triks som Naoki Aiba hadde vist.

Det ble en inspirerende tid og Vilhelmina besøkte Naoki Aiba to ganger på hans laboratorium i USA og hun besøkte også hans læremester Willi Geller i Sveits. Hun var så heldig å kunne få være på laboratoriene til disse to dyktige keramikere og følge med på hvordan de arbeidet med keramiske restaureringer.

Det å være en ung tanntekniker og få lov til å være hos to så dyktige tannteknikere er jo bare helt topp. I de fleste tilfeller er det som oftest et ja om en spør om å få besøke laboratoriene. De tok seg ikke betalt for at hun fikk være der, de sa bare kom.

Så var det bare å øve, øve, prøve og feile. Laboratoriet vokste og samtidig så underviste Vilhelmina på tannteknikerutdanningen iblant annet fargeuttak og ga videre av det hun hadde lært. Kurs for tannleger i fargeuttak hadde hun også, så de bedre kunne formidle fargeuttaket de hadde tatt til tannteknikeren.

Hennes første laboratorium ble solgt og hun flyttet til større lokaler. Der bygget hun opp et nytt laboratorium hvor hun jobbet noen år. Da hun ble gravid med sin tredje sønn ble det litt for mye for henne. Hun hadde ikke tid til å være mamma.

Etter å ha solgt to laboratorier så var hun mamma hjemme i 3 år. Hun og mannen reiste til Tyskland hvor mannen hennes jobbet, og hun var hjemmeverende. – Det var en fin tid, sier Vilhelmina.

Da de kom tilbake til Island fikk hun jobb hos hun som hadde kjøpt hennes første laboratorium. Det passet Vilhelmina bra for hun hadde tre barn og ønsket ikke å jobbe så mye.

Spørsmålet om hva de skulle gjøre nå dukket opp. Skulle de flytte til Norge? Jeg traff Vilhelmina da jeg var på jobb på Island og vi kom i snakk om hvordan det var å jobbe som tanntekniker i Norge.

Enten er det på grunn av det jeg fortalte om tannteknikk i Norge, eller på tross av

det jeg sa, at hun er her. Ikke vet jeg. Hun kontaktet Fridheim Dental i 2010 og der var hun i seks år.

For 7-8 år siden begynte hun å jobbe litt selvstendig hos en tannlege i Ganddal som hadde Sirona fresemaskin hvor han freste E-Max, men hadde ikke tid til å drive det selv. Etter at hun begynte der så kjøpte han fresemaskin til Zirkoniumdioxid og sintringsovn. Det var tannlegens laboratorium, men hun fikk presenter av omsetningen.

Det var der hennes digitale verden begynte. Vilhelmina var 54 år da hun begynte med det digitale, hun syntes det var kjempespennende, men krevende. Det ble en del å gjøre på laboratoriet, så hun måtte ansette en person til.

Da hun fikk tilbud om å overta Balle Tannteknikk kunne hun som var på laboratoriet til tannlegen overta driften av dette. Høsten 2019 overtok Vilhelmina Balle Tannteknikk og laben fikk nytt navn, Din Tanntekniker. Vilhelmina syntes noe av det mest spennende nå er digitalisering av protesearbeid. Hun foretrekker å frese ut basis på protesene og tennene, hun føler det er det mest compatible materialet i forhold til printet material. Hun sier at hun selv ikke sitter inne med nok kunnskap om disse printede materialenes kompatibilitet, så hun vil avvente litt med disse.

Hun er nok litt skeptisk til både materiale og teknikken. Hun spør seg selv om det er godt nok. På laboratoriet så lager de stort sett alt, de har en som kommer og designer stålskjelett, så blir filen sent til Forstec i Malmø og det ferdige polerte stålskjelett får de tilbake.

Vilhelmina sier hun liker å sende til Sverige når det gjelder outsourcing, hun liker det bedre enn å sende det Overseas. Dette har også litt med miljø å gjøre og vi må passe på kloden vår. I Kina så lages strøm ved hjelp av kullkraftverk som forurenser pluss det å frakte noe halve kloden rundt er heller ikke særlig miljøvennlig. Hvordan arbeidsmiljøet er der hun sender arbeidet, er også viktig at er i orden. I en verden som er blitt litt mere utrygg i dag er det viktig å holde sammen. Hos Din Tanntekniker er det pr i dag ni ansatte, ikke alle på full tid. Det er fem tannteknikere som jobber fulltid.

På spørsmålet om hvordan Vilhelmina og hennes familie trives i Norge, svarer hun at hun tror ikke noen av de har lyst til å flytte tilbake til Island. Den ene sønnen har flyttet til Danmark og funnet seg en dansk kjæreste.

Kontakten med kollegaene på Island har hun fortsatt. Om hun har noen faglige utfordringer er de gode å ha. De treffes også på messer, så den kontakten pleies.

Når jeg spør om hun er medlem av Norges Tannteknikerforbund så er svaret ja. Vilhelmina har også vært styremedlem to år i den Islandske tannteknikerforeningen. Hun prøver også å få sine ansatte inn i forbundet, men de må bli autorisert først.

Så hun har sagt til de som ikke har autorisasjon se å få det gjort, det er ikke så komplisert. Noe av utfordringen som Vilhelmina støter på er holdningen til noen av de som kommer fra utlandet. Det er argumenter som at ingen forbund gjør noe for deg. De er også skeptiske til statlige og offentlige organer. Muligens de er blitt litt «brent» sier Vilhelmina.

Hun har fire tannteknikere som kommer fra land som tidligere var under russisk styre. Det er spesielt disse som er skeptiske til å melde seg inn i forbundet.

Hun forklarer at det å stå alene som tanntekniker uten et forbund i ryggen går ikke. Bare det å sette seg inn i alle lover og regler krever stor innsikt, som en trenger profesjonell hjelp til, noe som forbundet kan hjelpe med. Vilhelmina må innrømme at dette med Struktur er en utfordring som hun sliter med.

En ting som ligger hennes hjerte nær, er det å kunne lage proteser som pasienten kan bruke uten at de må ha feste-middel for å holde protesen på plass. Hva hun skal gjøre for å oppnå sitt ønske om å lage slike proteser er fortsatt i «ides-mia».

Vilhelmina har fortsatt mange år igjen i tanntekniker faget og jeg vil takke henne for en hyggelig og informativ prat. Samtidig vil jeg ønske henne lykke til på hennes veg mot den optimale protesen. ■